

בס"ד

פרשת ויצא – הרב ברוך רוזנבלום שנת תשס"ח

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת ויצא.

הפרשה עוסקת בבניית ביתו של יעקב אבינו, בחיר האבות. מתחילה ביציאתו של יעקב אבינו, בדרכו לחרן, בהמשכה של הפרשה מגיע יעקב אבינו לחרן... וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם.

הוא מגיע לבאר, זה המקום ששמה מתכנסים כולם, {ב} וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר: {ג} ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה.

זאת היתה אבן גדולה במיוחד. ורבותינו מלמדים אותנו למה שמו אותה על פי הבאר?

משום שהאנשים בחרן היו כולם רמאים, הם חשדו בכל אחד שהוא יקח מהם מים וימכור אותם. אחד יתפרנס על חשבון השני, הדרך היחידה לדעת כמה מים מוציא כל תושב, זה רק אם כולם ישתו ביחד. לכן שמו אבן גדולה על פי הבאר, שהיתה אבן שלא היה ניתן להזיז אותה ממקומה, אלא אם כן נאספים שם כולם ומורידים אותה יחד.

{ד} ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו: {ה} ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו: {ו} ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן: {ז} ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו.

יעקב אבינו מתחיל להוכיח אותם.

אומר רש"י - הן עוד היום גדול. לפי שראה אותם רובצים, כסבור שרוצים לאסוף המקנה הביתה ולא ירעו עוד, אמר להם הן עוד היום גדול, כלומר אם שכירים אתם לא שלמתם פעולת היום, ואם הבהמות שלכם אף על פי כן לא עת האסף המקנה וגו'.

בעברית צחה, בשפה שלנו היום, זה נקרא **פריזטים**.

שאל הרב מפוניבז' צ"ל - תארו לעצמכם, לו היה מגיע אדם לתחנת מוניות בת"א ורואה את הנהגים משחקים שש-בש, אומר להם "רבותי, אם המוניות שלכם, פריזטים, לכו לעבוד! ואם אתם שכירי יום, גנבים"!!... האם האדם שהעיר לנהגי המוניות היה יוצא בשלום?

הם עונים ליעקב ומסבירים לו. לא...תשמע...

נהגי המוניות גם היו מסבירים לו ככה?

היו אומרים לו "אדוני, יש לך עשר שניות לעוף מכאן, אחרת השולחן והשש-בש עליך" ☺

אמר הרב מפוניבז' צ"ל - למדנו מכאן כלל. אם אתה רוצה להוכיח בן-אדם בדברים הכי קשים שאתה רוצה, אתה יכול להכניס לו את זה בקלות, תמורת מילה אחת בלבד **אחי מאין אתם...**

בשפה שלנו היום - י'אחי! ☺

אתה רוצה להוכיח נהג מונית, תן לו מילה אחת... אחרי זה אתה יכול להכניס מה שאתה רוצה!

{ט} עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא: {י} ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו.

אומר רש"י - ויגש יעקב ויגל. כזה שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית, להודיעך שכחו גדול.

{יא} וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך.

יעקב אבינו מתחיל לבכות...

ראיתם פעם חתן שרואה את הכלה שלו בפעם הראשונה ובוכה ?

מתרגש...

אני רוצה לשאול - האם יש סיכוי שהכלה הזאת תרצה להישאר איתו ? בדבר"כ, אתה רואה את הכלה בפעם הראשונה, אתה מחייך ! למה אתה בוכה !?!

אומר רש"י - ויברך. לפי שצפה ברוח הקודש שאינה נכנסת עמו לקבורה.

הוא עוד לא התחתן איתה וכבר אומרים לו "היא לא תהיה קבורה לידך", מה זה חשוב עכשיו !?

היה פעם חתן אחד, שביקשו ממנו לדבר באירוסין עד שכולם יגיעו...

הוא השמיע דברי תורה בדבר חשוב מאוד - "חובת הבעל בקבורת אשתו"! כמעט וביטלו את השידוך ©

אז מה עכשיו מראים לו ?! עוד לא נפגשו, עוד לא דיבר איתה מילה, דבר ראשון מראים לו שהוא לא יקבר איתה!

למה היא לא נקברה איתו במערת המכפלה ?

כי רחל אמנו מתה בכניסה לארץ ישראל.

נקרא את זה בע"ה בשבוע הבא {לה, טז} ויסענו מבית אל ויהי עוד כבֶּרֶת הָאָרֶץ לְבֹא אֶפְרָתָה וּתְלֵד רָחֵל וְתִקְשׁ בְּלִדְתָּהּ: {יז} וְיִהְיֶה בְּהִקְשָׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וְתֹאמַר לָהּ הַמִּלֵּדֶת אֶל תִּירָאִי כִּי גַם זֶה לָךְ בֶּן: {יח} וְיִהְיֶה בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה וְתִקְרָא שְׁמוֹ בֶּן אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימִין {יט} וְתָמַת רָחֵל וְתִקְבֶּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם.

כאשר יעקב אבינו מצוה את יוסף לקחת אותו לקבורה במערת המכפלה, נאמר בפרשת ויחי, {מח, ז} וְאֲנִי בָּבְאִי מִפְּדֹן מֵתָה עָלַי רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ עֵדוּד כְּבֶרֶת אֶרֶץ לְבָא אֶפְרָתָה וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם.

אומר רש"י - ואקברה שם. ולא הולכתי אפילו לבית לחם להכניסה לארץ, וידעתי שיש בלבך עלי [תרעומת], אבל דע לך שעל פי הדבור קברתי שם שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבוזראדן, והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים, שנאמר (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה וגו', והקדוש ברוך הוא משיבה (ירמיה לא טו) יש שכר לפעולתך נאם ה' ושבנו בנים לגבולם.

מי שקורא את דברי חז"ל, שואל את עצמו שאלה - מה המרחק בין בית לחם, מקום קבורת רחל, למערת המכפלה ?

אם היא היתה נפטרת בכניסה לבאר שבע, או בחיפה, אז יש הרבה זמן. אבל מבית לחם לחברון, זה בערך רבע שעה מקסימום במכונית. ברגל, זה אולי 3 שעות ואתם שמה...

אומר יעקב אבינו ליוסף - תשמע, היא מתה לי שם בדרך, קברתי אותה שם, אבל לא עשיתי את זה סתם, כי על פי הדיבור עשיתי זאת... כי עם ישראל שיוגלה יעברו דרך קבר רחל.

אם עם ישראל יעברו דרך קבר רחל, אפשר שיעברו גם דרך מערת המכפלה... למה הקב"ה ציוה שהם יעברו דרך קבר רחל, ורחל תלמד עליהם זכות, והם לא יעברו דרך חברון ? משמע, שהיתה כאן כוונת מכוון, שרחל תיקבר עפ"י הדיבור באמצע הדרך, ותיקבר שם לבד. והשאלה היא - למה ???

לאחר ההקדמה הזאת, נוכל בע"ה להתחיל לבאר את הנושא שאנחנו רוצים לדבר אודותיו בפרשת השבוע:

הנושא המרכזי שאנחנו רוצים לדבר עליו, זה הנישואים של יעקב אבינו ולאה, לאחר שרחל מסרה את הסימנים ללאה. להגיע למסקנה מעניינת מאוד לפי דברי רבותינו בפתחה לאיכה.

בהמשך הפרשה, כאשר רחל חוזרת הביתה ומספרת ללבן אביה, שיעקב בן אחותו מגיע...

{כט, יג}...וַיֵּרָץ לְקִרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹק לוֹ וַיִּנָּשֶׁק לוֹ וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלֵבָן אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

חז"ל אומרים, שלא תחשבו שהנשיקות האלה היו מתוך אהבה גדולה... זה בסה"כ היתה חקירה של השב"כ ©

אומר לו לבן - איך יכול להיות שעבד אברהם הגיע עם עשרה גמלים טעונים ואתה מגיע בלי כלום !?

אמר לו יעקב - אל תשאל מה קרה לי, שדדו אותי. בא אליפז ורצה להרוג אותי, אמרתי לו קח את כל הכסף... רק תשאיר אותי בחיים.

אמר לו לבן - וואו איזה סיפור ! את זה תספר במס הכנסה. איפה הכסף ??? ☺

אין כסף...

טוב... שב כאן כמה ימים, אולי תיזכר איפה הכסף, וישב עמו חדש ימים.

וַיֹּאמֶר לְבֶן יַעֲקֹב הֲכִי אֲחִי אֶתָּה וְעַבְדְּתָנִי חֲנָם הַגִּידָה לִּי מַה מִּשְׁכָּרְתָּךְ: {טז} וּלְלֶבֶן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאמֹר וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל.

אומרים חז"ל - הן היו תאומות.

גדולה וקטנה, לא מחייב שהם יהיו אחת בת 30 והשניה בת 20, אלא הבדלים של דקות.

למה כתוב אחת גדולה ואחת קטנה ?

אומרים חז"ל - זאת גדולה במתנותיה וזו קטנה במתנותיה.

לאה קיבלה את לוי, זו כהונת עולם לנצח. היא קיבלה את מלכות יהודה, שזו מלכות לנצח.

רחל, מתנותיה קטנות. היא קיבלה את יוסף, מלכות לתקופה קצרה, היא קיבלה גם את שאול, גם הוא מלכות לתקופה קצרה.

{יז} וְעֵינִי לֵאמֹר רְכּוֹת וְרָחֵל הִיְתָה יָפֶת תָּאֵר וִיפֶת מְרָאָה.

אומר רש"י - **ועיני לאה רכות.** שהיתה סבורה לעלות בגורלו של עשו ובוכה, שהיו הכל אומרים שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול והקטנה לקטן.

מה פירוש הדבר - "היו אומרים" ?? אז אומרים, צריך להתחתן בגלל שאומרים !?

כתוב בתנחומא, בשעה שנולדו התאומים לבית יצחק ונולדו התאומות לבית לבן, החליפו ביניהם "איגרות תנאים" - נחתן אנחנו את הגדולה עם הגדול ואת הקטנה עם הקטן.

לכן אנשים לא דיברו סתם, זה נכתב בשטר התנאים.

ממילא, לאה ידעה שהיא מתחתנת עם עשו, ורחל ידעה שהיא מתחתנת עם יעקב.

שואלת הגמרא (מסכת ב"ב קכ"ג, א) - **{בראשית כט-יז} ועיני לאה רכות מאי רכות אילימא רכות ממש אפשר בגנות בהמה טמאה לא דבר הכתוב דכתיב {בראשית ז-ח} מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה בגנות צדיקים דבר הכתוב אלא א"ר אלעזר שמתנותיה ארוכות כמו שדיברנו מקודם, שהיא קיבלה את לוי ואת יהודה, אלו מתנות לנצח רב אמר לעולם רכות ממש ולא גנאי הוא לה אלא שבח הוא לה שהיתה שומעת על פרשת דרכים בני אדם שהיו אומרים שני בנים יש לה לרבקה שתי בנות יש לו ללבן, גדולה לגדול וקטנה לקטן והיתה יושבת על פרשת דרכים ומשאלת גדול מה מעשיו איש רע הוא מלסטם בריות, קטן מה מעשיו {בראשית כה-כז} איש תם יושב אוהלים והיתה בוכה עד שנשרו ריסי עיניה.**

חז"ל אומרים לנו - בא ותראה למה זכתה לאה בזכות התפילה. לא רק שהיא זכתה להתחתן עם יעקב אבינו, אלא היא קדמה את אחותה, היא התחתנה עוד לפני אחותה רחל.

מספרת התורה, שכעבור שבע שנים, אומר יעקב ללבן {כט, כא}... **הבה** את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. **הבה** בגימטריא י"ב.

אמר לו יעקב - אני רוצה להקים את י"ב השבטים, איתם אני עתיד להעמיד את עם ישראל, ולכן אני רוצה להתחתן.

{כב} וַיֹּאסֹף לָבָן אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה - הוא אוסף את כולם ועושה להם משתה.

מי שרוצה לדעת איך נראה המשתה הזה, כדאי ללמוד מדרש רבה בפרשת השבוע, מספר לנו המדרש על החתונה שעשה לבן. זאת היתה חתונה שלא "רואים" כל יום.

למה אני אומר שלא "רואים" חתונה כזאת בכל יום?

כי זאת היתה חתונה בחושך, למה?

מספר המדרש (בראשית רבה, פרשה ע, יח) - וַיֹּאסֹף לָבָן אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה (בראשית כט, כב), כָּנֶס כָּל אַנְשֵׁי מְקוֹמוֹ, אָמַר לָהֶם יוֹדְעִים אַתֶּם שֶׁהֵינּוּ דְּחוּקִים לַמָּיִם וְכִיּוֹן שֶׁבָּא הַצִּדִּיק הַזֶּה לָכָן נִתְבָּרְכוּ הַמָּיִם, אָמְרִין לִיה וְמָה אֲהֵנִי לָךְ, אָמַר לְהוֹן אֵין בְּעֵיִן אַתּוֹן אָנָּה מְרִמֵּי בִּיה, וְיִהְיֶה לִּיה לֵאמֹר דְּהוּא רְחִים לְהַדָּא רַחֵל סְגִי, וְהוּא עֲבֵד הָכָא גִבְכוֹן שְׂבָעָה שְׁנִין אוֹחֲרִין. אָמְרִין לִיה עֲבִיד מַה דְּהֵנִי לָךְ. אָמַר לְהוֹן הָבוּ לִי מִשְׁכוֹן דְּלִית חֵד מִנְכוֹן מִפְּרָסָם, וְיִהְיוּ לִיה מִשְׁכוֹנִין, וְאִזֵּל וְאִיתִי עֲלֵיהוֹן חֲמַר מִשַּׁח וְקוֹפֵר, הָוִי לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ לָבָן הָאֲרָמִי שְׂרָמָה בְּאַנְשֵׁי מְקוֹמוֹ. וְכוּלֵּי יוֹמָא הוּא מְכַלְלִין בִּיה וְכִיּוֹן דְּעַל בְּרַמְשָׁא אָמַר לְהוֹן מַה הוּא כְּדִין, אָמְרִין לִיה אַתְּ גְּמַלְתָּ חֶסֶד בְּזַכּוּתָךְ, וְהִיוּ מְקַלְסִין קוֹדְמוֹי וְאָמְרִין הָא לֵיא הָא לֵיא, הִיא לֵאמֹר הִיא לֵאמֹר.

אומרת התורה - (כה) וַיְהִי בַבֹּקֶר וַהֲנֶה הוּא לֵאמֹר...

שואלים חז"ל - מה, רק בבוקר הוא ידע שזאת לאה?!

ואומרים - כן, הוא ידע רק בבוקר.

אומרת הגמרא (מסכת ב"ב, קכג, א) יעקב אבינו מסר סימנים לרחל אמנו. בעלי התוספות כותבים, שהסימנים האלה הם - חלה, נידה והדלקת הנר, אלו שלושת הסימנים של הבית היהודי. בשעה שראתה רחל אמנו שאחותה הולכת להתבזזות מסרה לה את הסימנים, כדי שלא תצא לבושה ולחרפה.

יעקב אבינו בא בלילה ושואל אותה את הסימנים, היא אומרת לו אותם... חשב יעקב אבינו שבאמת זו רחל, לא חשב על משהו אחר.

אומרים חז"ל - כשרחל מסרה את הסימנים ללאה, היא לא אמרה "תדעי לך שאלו סימני ההיכר ביני לבין יעקב". היא לא גילתה לה את זה. מאיפה יודעים שהיא לא גילתה לה?

בהמשך הפרשה, כאשר רחל אמנו מבקשת מלאה את הדודאים **תָּנִי נָא לִי מְדוּדָאֵי בְּנֶךְ...** מה אומרת לה לאה?

הַמַּעַט קָחְתָּךְ אֶת אִישִׁי וְלִקְחַת גַּם אֶת דּוּדָאֵי בְּנִי - לא רק שלקחת את בעלי את רוצה גם את הדודאים לקחת לי?!

אומרים חז"ל - רחל יכלה להגיד לה "סליחה, אני לקחתי לך את בעלך?!" אני נתתי לך אותו!"

מכאן, שהיא בכלל לא גילתה לה שמדובר בסימנים... היא אמרה לה "בואי ואלמד אותך את ההלכות שנחוצות לבית היהודי"... היא העבירה לה את הסימנים, מבלי שהיא תרגיש שהיא מוסרת לה כאן איזה שהוא מסר מיוחד.

בזכות המעשה הזה של רחל אמנו, כתוב בפתיחה לאיכה, עתיד הקב"ה להביא אותנו לגאולה השלמה שכולנו מצפים לה במהרה.

לאחר שחרב הבית, ירמיהו הנביא מסתובב בין החורבות. (הועתק משיעור ויצא תש"ע)

אמר הקדוש ברוך הוא לירמיה, אני דומה היום לאדם שהיה לו בן יחיד וְעָשָׂה לוֹ חֶפֶה וּמַת בְּתוֹךְ חֶפְתּוֹ, וְאֵין לָךְ כָּאֵב לֹא עָלַי וְלֹא עַל בְּנִי, לָךְ וְקָרָא לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב וּמִשָּׁה מִקְבְּרֵיהֶם, שֶׁהֵם יוֹדְעִים לְבָכוֹת. אָמַר

לפניו רבונו של עולם איני יודע היכן משה קבור, אמר לו הקדוש ברוך הוא לך עמד על שפת הירדן והרם קולך וקרא בן עמרם בן עמרם עמד וראה צאנך שבלעום אויבים. מיד הלך ירמיה למערת המכפלה ואמר לאבות העולם, עמדו שהגיע זמן שאתם מתבקשין לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו למה, אמר להם איני יודע, מפני שהיה מתיירא שלא יאמרו בימיה היתה לבנינו זאת. הניח ירמיה ועמד על שפת הירדן וקרא בן עמרם בן עמרם עמד הגיע זמן שאתה מבקש לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו מה היום מיומים שאני מבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו ירמיה איני יודע. הניחו משה והלך אצל מלאכי השרת, שהיה מכיר אותן משעת מתן תורה, אמר להם משרתי עליונים כלום אתם יודעים מפני מה אני מתבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו בן עמרם אי אתה יודע שבית המקדש חרב וישראל גלו, והיה צועק ובוכה עד שהגיע לאבות העולם, מיד אף הם קרעו בגדיהם והניחו ידיהם על ראשיהם והיו צועקים ובוכין עד שערי בית המקדש, כיון שראה אותם הקדוש ברוך הוא מיד ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרח ולחגר שק, ואלמלא מקרא שכתוב אי אפשר לאמרו, והיו בוכין והולכין משער זה לשער זה, כאדם שמתו מוטל לפניו, והיה הקדוש ברוך הוא סופד ואומר אוי לו למלך שבקטנותו הצליח ובזקנותו לא הצליח...

אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם מפני מה הגלית את בני ומסרתן בידי האמות והרגום בכל מיתות משנות, והחרבת את בית המקדש מקום שהעליתי את יצחק בני עולה לפניך. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניך חטאו ועברו על כל התורה ועל עשרים ושתיים אותיות שבה, הדא הוא דכתיב (דניאל ט, יא): וכל ישראל עברו את תורתך. אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם מי מעיד בהם בישראל שעברו את תורתך, אמר לו תבא תורה ותעיד בהם בישראל, מיד באה תורה להעיד בהן, אמר לה אברהם בתי את באה להעיד בהן בישראל שעברו על מצותי ואין לך בשת פנים מפני, זכרי יום שהחזירך הקדוש ברוך הוא על כל אמה ולשון ולא רצו לקבלך עד שבאו בני להר סיני וקבלו אותך וכבדוך, ועכשו את באה להעיד בהם ביום צרתם. כיון ששמעה תורה כך עמדה לצד אחד ולא העידה בהן. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם יבאו עשרים ושתיים אותיות ויעידו בהן בישראל. מיד באו עשרים ושתיים אותיות, באה אל"ף להעיד בישראל שעברו על התורה, אמר לה אברהם, אל"ף את ראש לכל האותיות ובאת להעיד בישראל ביום צרתם, זכרי יום שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני ופתח בך (שמות כ, ב): אנכי ה' אלהיך, ולא קבלוך אמה ולשון אלא בני, ואת באת להעיד בבני. מיד עמדה אל"ף לצד אחד ולא העידה בהן. באתה בי"ת להעיד בהם בישראל, ואמר לה אברהם בתי את באת להעיד על בני, שהם זריזין בחמשה חמשי תורה שאת בראש התורה, הדא הוא דכתיב (בראשית א, א): בראשית ברא אלהים, מיד עמדה בי"ת לצד אחד ולא העידה כלום. באתה גימ"ל להעיד בישראל, אמר לה אברהם גימ"ל את באת להעיד בבני שעברו על התורה, כלום יש אמה שמקימת מצות ציצית שאת נתונה בראש, אלא בני, הדא הוא דכתיב (דברים כב, יב): גדלים תעשה לך. מיד עמדה גימ"ל לצד אחד ולא העידה כלום. וכיון שראו כל האותיות שהשתיקן אברהם, נתבטשו ועמדו בעצמן ולא העידו בישראל. מיד פתח אברהם לפני הקדוש ברוך הוא ואמר רבונו של עולם למאה שנה נתת לי בן, וכשעמד על דעתו והיה בחור בן שלשים ושבע שנים אמרת לי העלהו עולה לפני, ונעשיתי עליו כאכזרי ולא רחמתי עליו, אלא אני בעצמי כפתתי אותו, ולא תזכר לי זאת ולא תרחם על בני. פתח יצחק ואמר רבונו של עולם, כשאמר לי אבא (בראשית כב, ח): אלקים יראה לו השם לעלה בני, לא עפכתי על דבריי ונעקדתי ברצון לבי על גבי המזבח ופשטתי את צוארי תחת הסכין, ולא תזכר לי זאת ולא תרחם על בני ולא ענה לו הקב"ה...

פתח יעקב ואמר רבונו של עולם, לא עשרים שנה עמדתי בבית לבן, וכשיצאתי מביתו פגע בי עשו הרשע ובקש להרג את בני ומסרתי עצמי למיתה עליהם, ועכשו נמסרו ביד אויביהם כצאן לטבחה, לאחר שגדלתיים כאפרוחים של תרנגולים וסבלתי עליהם צער גדול בנים, כי רב ימי הייתי בצער גדול בעבורם, ועתה לא תזכר לי זאת לרחם על בני. פתח משה ואמר רבונו של עולם, לא רועה נאמן הייתי על ישראל ארבעים שנה ורצתי לפניך כסוס במדבר, וכשהגיע זמן שיכנסו לארץ גזרת עלי במדבר יפלו עצמותי, ועכשו שגלו שלחתי לי לספד ולבכות עליהם, זהו המשל שאומרים בני אדם מטוב אדוני לא טוב לי ומרעתי רע לי. באותה שעה אמר משה לירמיה לך לפני שאלך ואביאם ואראה מי מניח ידו עליהם. אמר לו ירמיה אי אפשר לילך בדרך מפני ההרגים, אמר לו אף על פי כן, מיד הלך משה וירמיה לפניו, עד שהגיעו לנהרות בבבל, ראוהו למשה ואמרו זה לזה בא בן עמרם מקברו לפדותינו מיד צרינו, יצתה בת קול ואמרה גזרה היא מלפני.

בהמשך מופיעה רחל אמנו. רחל אמנו לא הוזמנה בכלל... הקב"ה אמר לירמיהו לעורר את אברהם, יצחק, יעקב ומשה מקברם. הוא לא אמר לעורר את רחל...

ממשיך המדרש ואומר:

באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה רבונו של עולם, גלוי לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתרה ועבד בשבילי לאבא שבע שנים, וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי, יעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי, והקשה עלי הדבר עד מאד כי נודעה לי העצה, והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי כדי שלא יוכל אבי להחליפני, ולאחר כן נחמתי בעצמי וסבלתי את תאודתי ורחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה, ולערב חלפנו אחותי לבעלי בשבילי, ומסרתי לאחותי כל הסימנים שמסרתי לבעלי, כדי שיהא סבור שהיא רחל. ולא עוד אלא שגנפתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר ודבר, כדי שלא יכיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה, ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה. ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה, ואתה מלך חי וקים, רחמן, מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש, והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים בם כרצונם. מיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר, בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן, הלא הוא דכתיב (ירמיה לא, יד): כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו. וכתיב (ירמיה לא, יד): כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך וגו', וכתיב (ירמיה לא, יד): ויש תקוה לאחריתך נאם ה' ושבנו בנים לגבולם.

משמעות דברי המדרש הם, שהמעשה שעשתה רחל אמנו במסירת הסימנים גדול יותר מעקידת יצחק. כשאברהם אבינו מלמד זכות ממעשה העקידה, הקב"ה לא מגיב... כך גם יצחק וכך גם יעקב.

איזה זכות הקב"ה מקבל ?

הזכות שרחל אמנו מסרה את הסימנים ללאה, לכאורה הדבר הזה פלא.

אם הזכות הזאת היא כל-כך גדולה, שהקב"ה אומר בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן.

לפי זה היינו צריכים להתפלל בראש השנה, במקום "ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור..." היינו צריכים לומר "ומסירת הסימנים של רחל ללאה לזרעם היום ברחמים תזכור". אנחנו מזכירים את העקידה כל יום בתפילה ועוד יותר בסליחות ובתפילות הימים הנוראים ולא את מסירת הסימנים. השאלה שנשאלת היא - למה הקב"ה לא מקבל את טענת האבות על העקידה ומקבל את דבריה של רחל ?

כדי להבין את יסודם של דברים, נסיף רק עוד שאלה אחת שעומד עליה הסבא מקלם:

רחל אומרת לקב"ה שהיא לא מקנאה באחותה, היא מסרה לה את הסימנים ולא קנאתי בה...

שואל הסבא מקלם - רחל לא קינאה, הרי התורה אומרת לאחר שלא ילדה את הילד הרביעי, את יהודה, {א, ו} ותקנא רחל באחותה.

אמנם רש"י במקום מביא את דברי המדרש רבה, שאומר ותקנא רחל באחותה. קנאה במעשיה הטובים, אמרה "אם היא ילדה יותר ממני, סימן שהיא צדקת".

שואל הסבא מקלם - מאיפה למדו חז"ל ש- ותקנא רחל באחותה, הכוונה שהיא קנאה במעשיה הטובים ?

כדי להבין מה מונח כאן, נעמוד בס"ד על רעיון יסודי, שכותב רבינו בחיי בספרו כד הקמח (ערך קנאה):

כותב רבינו בחיי - {קהלת ד, ד} וראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי היא קנאת איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח. למה הכוונה ?

כל עמל - הם קנייני הגוף עושר, נכסים, כבוד ושאר מעלות השררה. כל כשרון המעשה - תורה, תשובה ומעשים טובים. כל זה קנאת איש מרעהו. בין בעושר, בין בחכמה ובאיזה מעלה שתהיה, הקנאה מצויה בין איש לחברו.

כותב לנו כאן רבינו בחיי יסוד, מובא גם באבן-עזרא על הפסוק הזה.

הבריאה כולה מתופעלת על יסוד הקנאה. אם אדם לא היה מקנא, לא היו לו שלושת רבעי מהחפצים שיש לו בבית. האדם קונה לעצמו יותר דברים רק בגלל שיש אותם אצל השני. הוא רואה שיש אצל השכן, גם הוא רוצה !

והראיה לכך פשוטה מאוד:

אדם שחי באי בודד לבד, אין אף אחד באי. יש לו וילה, יש לו שמש, יש לו דשא... ב"ה מבסוט.

כמה חולצות יש לבן-אדם הזה בבית?

יש לו קניון והוא יכול ללכת לקחת משם מה שהוא רוצה...

מה הוא צריך?

שתים ליום חול ושתיים לשבת מקסימום...

למה אדם יש לו מינימום 18 חולצות בארון? בשביל מה הוא צריך כ"כ הרבה?!

מי שהולך עם לבן, יש לו פחות בעיות... אבל מי שהולך עם צבעוני, הוא בבעיה, מה, תבוא כל יום עם אותה חולצה?!

בלבן אי אפשר לדעת, הכל אותו צבע ©

מי שבא עם צבעוני, צריך להחליף כל יום חולצה, אחרת יגידו לו "מה, אתה לא מתרחץ"? ©

אז הוא חייב להחליף...

אבל אם הוא באי בודד, הוא יכול ללבוש את אותה חולצה מראשון עד שישי...

כל מה שיש לאדם, זה כי הוא נמצא עם אחרים, הוא חייב לרוץ אחריהם, אין לו ברירה.

לפני כמה שנים היה למישהו מיקרוגל?!

מי היה צריך, היה לוקח סיר ושם על הגז ומחמם...

למה אתה צריך מיקרוגל??

תשמע, השכנים שלי אמרו שכדאי שיהיה לי אחד!

למי פעם היה מייבש??? הכל היו תולים בחוץ, השמש היתה מייבשת...

היום התריסים סגורים, שמש לא מייבשת, המייבש פועל... למי יש זמן?!

להורים המבוגרים שלנו אין בבית מייבש ולא מיקרוגל, אפילו לא שמעו על זה...

היום ב"ה, לכל אחד יש שתיים מיקרו ואחד תרגום ©

אפילו מיחם אין להם בבית... מה רע בקומקום?!

על פלאפון, מי מדבר בכלל?!

אומר רבינו בחיי - כל העולם מתנהג ומגיב לקנאה. כי הקב"ה יצק את הקנאה בעולם ביום שאמר וַיְהִי אֹר, עִם האור נוצרה גם הקנאה.

מאיפה אני יודע שזה לא התחיל רק כשנברא האדם?

ביום הרביעי לבריאה, היו שמש, ירח וכוכבים. באה הלבנה ואמרה - ריבונו של עולם, אין שני מלכים משמשים בכתר אחד.

אמר לה הקב"ה - לך ומעטי את עצמך!

מה שייך אצל ירח קנאה? ירח הוא בעל חי? יש לו רגשות?!

הפירוש הוא, שכדי לתפעל את הבריאה, הפעיל הקב"ה את מידת הקנאה, כי היא נצרכת לקיומה של הבריאה!

בלי זה, אומר רבינו בחיי, העולם לא זז.

אם אדם לא היה מקנא, חצי מהשבוע הוא לא היה עובד בכלל. כל מה שהוא עובד זה כי להווא יש רכב, והוא גם רוצה... ההוא כבר עבר מדירת שלושה חדרים לדירת ארבעה חדרים... ההוא גמר עם ארבעה חדרים, הוא כבר קנה פנטהאוז... גמר עם זה, עובר לזילה.

אתה רץ אחריו, רץ ורץ... עד שאתה עובר לוויילת קרקע, כדי להתרגל לקרקע ©

כל הזמן אתה רץ! בשביל מה אתה רץ???

האדם, אומר רבינו בחיי, כל הזמן בריצה, כל הזמן הוא צריך להשיג את האחרים. זה כבר היה חקוק בבריאה עוד לפני שהיו כאן בני-אדם! והוא לא רק אצל בני האדם, הוא נמצא גם אצל בהמות.

איזה בהמות?

על הנחש, אומרת הגמרא במפורש (מסכת סנהדרין) - בשעה שראה הנחש שצולים לאדם הראשון בשר ומביאים לו יין, נתקנא הנחש באדם.

יגידו לי - שמע... הנחש הזה, זה לא כמו הנחש של היום. זה היה נחש עם רגלים, היה מביא כל מיני אבנים טובות... זה לא בעל חיים רגיל, אל תביא דוגמא ממנו!

בסדר, אני מקבל. אבל מצאתי מדרש.

אומר המדרש, כשאליו הנביא מביא שני פרים, פר אחד הולך לעלות לנביאי הבעל והאשרה ופר אחד הולך לעלות לשם ה'. שני אחים שגדלו אצל אמא אחת, גדלו במרעה אחד, נראים אותו דבר, אומר להם אליהו "לכו"... הוא לא מוכן ללכת. למה??

אומר לו הפר - אח שלי יהיה קרבן לה' ואני אלך לעבודה זרה???

ואם אח שלך לא היה פה? היו לוקחים רק פר אחד לעבודה זרה, היית הולך?!

בטח שהיית הולך, אף אחד לא שואל אותך... אז מה אכפת לך עכשיו ללכת??

הוא אומר - אם אני הולך לבד, לא אכפת לי, אבל אם אנחנו שניים, איך יכול להיות שאח שלי ילך לה' ואני ילך לעבודה זרה?! לא מוכן!

מאיפה זה בא???

היסוד של הקנאה מחלחל גם לבעלי חיים. רבותינו אומרים שיסוד הקנאה נמצא גם אצל מלאכי השרת.

אמנם מלאכי השרת, בינם לבין עצמם אינם מקנאים, כי בשמים אין קנאה... במה הם מקנאים?

בבני-האדם. הם רואים את בני האדם ומקנאים בהם!

כותבים רבותינו, מלאך אחד היו לו 12 כנפיים, זה היה השיא במלאכים. הוא נתקנא באדם וקיצצו לו שישה כנפיים. התכווץ בגלל הקנאה שלו.

רבותי, קשה מאוד לדבר על אנשים גדולים. לא רק שקשה, אלא אסור!

אומרים חז"ל בגמרא (מסכת שבת ק"ט) - אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, ואם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים.

כשמדברים על האבות הקדושים, על שנים-עשר השבטים, צריך להיזהר במה שמוציאים מהפה...

אבל רואים שחז"ל כותבים את זה, למה??

כי הם רוצים שנלמד. לא סתם הם כותבים דברים!

ניקח דוגמא:

אם היו שואלים אותנו - מי האדם שמנוטרל לגמרי מקנאה ?

לדעתי, הסמל זה משה רבינו. למה ?

משה רבינו מעיד על עצמו שהוא לא מקנא...

מגיע אליו יהושע בן-נון, {במדבר יא, כז} ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה... אדני משה כלום.

אומר לו משה - המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוחו עליהם... מה התשובה ?

פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה.

החמה לא איכפת לה שיהיה עוד מישהו כמוה, אבל הלבנה אומרת - ריבונו של עולם, אין שני מלכים משמשים בכתר אחד.

אומר יהושע - מה זה, עוד נביאים ??

אומר לו משה - הלוואי כולם יהיו !!!

משה רבינו הוא שיא הענווה, הקב"ה מעיד עליו והאיש משה ענו מאד מכל האדם.

בפרשת וילך משה רבינו עומד לסיים את החיים שלו. הקב"ה אומר למשה {דברים לא, יד} ויאמר ה' אל משה הן קרבו ימיו למות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד ואצונו וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד.

אומר המדרש {דברים רבה, פרשה ט, אות ט} - אמר לפניו רבונו של עולם, יטל יהושע ארכי שלי ואהא חי, אמר הקדוש ברוך הוא עשה לו כדרך שהוא עושה לך, מיד השכים משה והלך לביתו של יהושע, נתירא יהושע ואמר משה רבי בוא אצלי, יצאו להלך, הלך משה לשמאלו של יהושע, נכנסו לאהל מועד, ירד עמוד הענן והפסיק ביניהם, משנסתלק עמוד הענן הלך משה אצל יהושע ואמר מה אמר לך הדבור, אמר לו יהושע כשהיה הדבור נגלה עליך יודע הייתי מה מדבר עמך ?, אותה שעה צעק משה ואמר מאה מיתות ולא קנאה אחת, ושלמה מפרשה {שיר השירים ח, ו}: כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה, אהבה שאהב משה ליהושע, ומה שקנא משה ביהושע.

מה קרה פתאום !!! הרי אמרת ומי יתן כל עם ה' נביאים... מה קרה עכשיו ??

כשאתה נביא, אין לך בעיה שכולם גם יהיו, אבל כשכולם נביאים ואני לא... אומר הפסוק {שיר השירים ח, ו} כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה.

הקנאה יותר גרועה ממוות ! מאיפה אני יודע ???

פסוקים מפורשים בתורה... רבותי, נקרא פסוקים בתורה, תסבירו לי פשוט אחר:

ידוע, שלמלחמת מצוה מוציאים אפילו חתן מחופתו... אבל כשיוצאים למלחמת הרשות, יוצאים רק אנשים שאין בהם חטא, מי שיש בו חטא, ח"ו מת במלחמה !

מי יוצא למלחמה ? צדיקים זכים וטהורים...

אומרת התורה {כ, ה} ודברו השטרים אל-העם לאמר מי-האיש אשר בנה בית-חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן-ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו: {ו} ומי-האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו פן-ימות במלחמה ואיש אחר יחללנו: {ז} ומי-האיש אשר-ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן-ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה: {ח} וינספו השטרים לדבר אל-העם ואמרו מי-האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את-לבב אחיו כלבבו.

אומר רש"י - הירא ורך הלבב. רבי עקיבא אומר כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה. רבי יוסי הגלילי אומר הירא מעבירות שבידו, ולכך תלתה לו תורה לחזור על בית וכרם ואשה לכסות על

החוזרים בשביל עברות שבידם, שלא יבינו שהם בעלי עברה, והרואה חוזר אומר שמא בנה בית או נטע כרם או ארש אשה.

אומר ר' יוסי הגלילי דבר נורא - אם היו אוספים את כל העם ואומרים להם "מי שיש לו עבירות שילך הביתה!" אף אחד לא הולך הביתה. כולם נשארים.

מה, אין לך עבירות?! היום אמרת בשחרית אשמנו... בגדנו...

אשמנו זה בגלגול הקודם... ☺

אלא מה אומר ר' יוסי הגלילי?

אמרה התורה, אם נגיד לו שיש לו עבירות, הוא לא ילך... אז מה נגיד?

ומי-האיש אשר-נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו... ומי-האיש אשר-ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו... מי-האיש אשר בנה בית-חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו...

הוא ילך הביתה...

דוד, למה אתה הולך הביתה??

מה... נזכרתי, עכשיו עשיתי שיפוצים... וואלה, איזה מזל שהשטרים הזכירו לי שעשיתי את המרפסת ולא קבעתי מזוזה... 😊

מה הוא צריך עכשיו לספר לו שיש לו עבירות!?

התורה נתנה אפשרות לרדת מהעץ בלי להתבייש, יש לו תשובה למה הוא הולך משם, כדי שהוא לא יצטרך לגלות שהוא בעל עבירה.

בואו ונתבונן מה כתוב בתורה:

אומרים לבן-אדם - שמע, אם יש לך עבירה כדאי לך ללכת הביתה, אם לא תלך הביתה אתה חוזר בארון.

זה לא מספיק כדי להחזיר אותו הביתה!?

לא...

אז איך מחזירים אותו הביתה?

מי-האיש אשר בנה בית-חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו... למה ??? פן-ימות במלחמה. התורה ממשיכה, כי זה לא מספיק בשביל להחזיר אותו הביתה!

פן-ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו - אומר לו השוטר - שמע, אתה תמות ודוד יתקלח אצלך בג'קוזי! ☺ ☺

אהה, זה אני לא מוכן בשום פנים ואופן!

אני מוכן למות, אבל לא שמישהו אחר יגע בבית שלי!

ומי-האיש אשר-ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן-ימות במלחמה... מה אכפת לך, אתה כבר מת!

לא מוכן!

מה אכפת לך?! אתה כבר מת. יש עליך 2.5 טון בטון!!!

איש אחר, בשום פנים ואופן לא!

זה מוטבע באדם ולא אני כתבתי. הקב"ה בכבודו ובעצמו כתב את זה בתורה!

אדם מוכן למות! אין לו בעיה למות. יש לו בעיה שמישהו אחר יהנה ממנה שיש לו. זה יסוד הקנאה, שמפעיל את האדם.

רבתי, הולכת חוה, אחרי שהנחש מפתה אותה לאכול מעץ הדעת... ומפתה את בעלה "בא תאכל גם אתה". בשביל מה?? את רוצה לאכול?! את רוצה לגזור על עצמך מיתה, תאכלי לבד ותמותי! למה את מערבת את בעלך בעסק?

אמרה חוה (פרקי דרבי אליעזר פרק י"ג) - אם אני אוכל לבד אני ימות לבד... לא רוצה! נאכל ביחד, נמות ביחד! מה אכפת לך שהוא ישאר???

אם אני ימות והוא ישאר בחיים, הוא ימצא אישה אחרת. לזה אני לא מסכימה!

אומר רבינו בחיי בספרו חובת הלבבות - מעשה בקנאי וחברו שעשו טובה למלך. הוא עשה טובה קטנה וחברו עשה טובה גדולה. אמר המלך - כל מה שתבקש אתן לך, ולחברך כפליים!

תבקש 50 מיליון דולר! ולחברך אתן 100 מיליון דולר!

מה הוא אומר למלך???

אדוני המלך, תעשה טובה, תוציא לי עין... ולחברך כפליים!

אומר רבינו בחיי - זה היסוד של קנאה!

ההוא יהיה עיוור, ילך עם מטאטא... העיקר שאני יראה בעין אחת!

זה טבעו של האדם, זה מה שהאדם נמשך אליו...

רבתי, בואו נראה את הטכניקה שעליה בונה השטן את היסוד שלו, דברי חז"ל הקדושים והטהורים:

אומרים חז"ל (בראשית רבה, פרשה נו, אות ד) - ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי (בראשית כב, ז), בא לו סמא"ל אצל אביו אברהם אמר ליה סבא סבא אובדת לבך סבי היקר, איבדת את שפיות הדעת שלך?! בן שנתן לך למאה שנה אתה הולך לשחטו, אמר לו על מנת כן אני מוכן. אמר לו ואם מנסה אותך יותר מכן את יכול לעמד, (איוב ד, ב): הנסה דבר אליך תלצה, אמר לו יותר על דין. אמר לו למחר אומר לך שופך דם את חייב ששפכת דמו של בנך הוא יתבע אותך על ששפכת דמים, אמר לו, על מנת כן. וכיון שלא הועיל ממנו כלום בא לו אצל יצחק, אמר לו ברא דעלובתא הנה הבן של האישה המסכנה, שרה אמנו נשארה בבית לבד, הולך הוא לשחטך אתה יודע שהוא הולך לשחוט אותך?!, אמר לו על מנת כן אני מוכן. אמר לו אם כן כל אותן הפרגזיות שעשת אמך לישמעאל שנאיה דביתה ירדתא תדע לך, אתה לא סתם תמות... אלא כל הבגדים שאמא שלך עשתה לך... כל הצעצועים וכל הספרים שיש לך בבית, הכל יקבל ישמעאל! ואתה אינך מכניס בלבך. כד לא תיעול מילא תיעול פלגא, הדא הוא דכתיב: ויאמר יצחק אל אברהם אביו אבי, למה אבי שתי פעמים, כדי שיתמלא עליו רחמים.

אני לא מבין, מה השטן ממשיך ומשכנע את יצחק, הרי הוא כבר הזכיר את אמא שלו ויצחק אמר 'על מנת כן' - שהוא מוכן למות?!? מה יש לו לנסות עוד?

כי השטן יודע, שאדם מוכן למות! רק שאדם אחר לא יגע בחפצים שלו! כך אומר המדרש.

רבתי, לאחר שלמדנו את דברי חז"ל על יסוד הקנאה, נוכל להבין את המעשה של רחל אמנו. ומכאן בע"ה להתקדם:

מהו היסוד של קנאה?

קנאה מופיעה לראשונה בתורה {ל, א}... ותקנא רחל באחיתה.

אומר הסבא מקלם יסוד נפלא - ברגע שבן-אדם עושה מעשה אחד, הוא מקרין לגבי מעשה אחר. הוא אומר את זה אודות משה רבינו.

אם משה רבינו, נתן את עיניו וליבו מצר על ישראל. הוא לקח על עצמו עול, לוקח על עצמו משאות. בשעה שמשה רבינו מדבר דברים קשים כנגד הקב"ה - **לְמָה הִרְעֵתָהּ לָעָם הַזֶּה לְמָה זֶה שְׁלַחְתָּנִי... וּמֵאֵז בָּאתִי אֶל פְּרָעָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הָרַע לָעָם הַזֶּה.**

ביקשה מידת הדין לפגוע במשה. מה אמר הקב"ה??

הניחו לו !!! שבשביל כבוד ישראל דיבר !

שואל הסבא מקלם - מאיפה אתה יודע ?

אם אתה רואה שמשה רבינו מוכן לסחוב על עצמו את העול של ישראל, נושא בסבלם. זה מוכיח, שבגלל כבודם של ישראל הוא אומר את זה.

אותו דבר רחל אמנו. אם היא לקחה את הסימנים ומסרה אותם לאחותה, מתוך ידיעה שאחותה תהיה אשתו של יעקב, וע"י כך היא תהיה אשתו של עשו... היא עושה את זה ואין בה קנאה !

אם התורה אומרת **וּתְקַנָּא רַחֵל בְּאֶחָתָהּ**, זה סימן שהיא קנאה במעשיה הטובים.

אישה שעושה מעשה כזה, נטרלה את עצמה ממידת הקנאה שאדם מושרש בה. לכן אחרי שהיא נטרלה את עצמה והתורה מעידה **וּתְקַנָּא רַחֵל בְּאֶחָתָהּ**.. חייב להיות, שהיא קנאה במעשיה הטובים !

גם אצל הקב"ה מצאנו מידה שנקראת קנאה...

הגמרא אומרת (מסכת עבודה זרה נה. א.) - **שאל אגריפס שר צבא את ר"ג, כתיב בתורתכם {דברים ד-כד} כי ה' אליקין אש אכלה הוא א-ל קנא, כלום מתקנא אלא חכם בחכם וגבור בגבור ועשיר בעשיר אמר לו אמשול לך משל למה"ד לאדם שנשא אשה על אשתו חשובה ממנה אין מתקנאה בה פחותה ממנה מתקנאה בה.** הוא מצא אשה צדיקה, משהו מיוחד... הוא רוצה להתחתן עם אשה צדיקה. היא מוותרת... אבל אם האשה פחותה ממנה, "מה, אני לא טובה לך"?! אם היא היתה צדיקה, אני מבינה, אבל אם היא לא צדיקה, למה אתה לוקח אותה ?!

אמר לו רבן גמליאל לאגריפס המלך - הקב"ה הוא הא-ל הגדול הגיבור והנורא... במה שייך אצלו קנאה ?? שהולכים ולוקחים עבודה זרה של עץ ואבן, ואומרים על העץ והאבן שהוא אלוהים ! כאן באה מידת הקנאה !!! איך יכול להיות שאתה לוקח עץ ואבן ואומר "הנה, זה האלוהים" ! כאן באה מידת הקנאה של הקב"ה !

אם ככה, עכשיו נוכל להבין את היסוד הנפלא:

למה חרב בית ראשון ?

בגלל עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים...

בא מנשה ומכניס צלם להיכל. אמר הקב"ה "צריך להחריב את בית המקדש". למה ?

אני האלקים, אדוני האדונים, אתם מכניסים פסל לבית המקדש ?!?!? ועליו אתם מכריזים שהוא האלוהים ??

כִּי אֶנֶכִּי ה' אֱלֹקֶיךָ א-ל קנא - כאן באה מידת הקנאה.

באה רחל לפני הקב"ה ואומרת - ריבונו של עולם, למה החרבת את בית המקדש ?! כי קינאת לעבודה זרה ?!

אני נתתי לאחותי את הסימנים ולא קנאתי לצרה שלי ! אז גם אתה, תבנה את בית המקדש...

בוודאי שמעשה העקידה הוא מעשה גדול ממסירת הסימנים. ודאי שהוא יותר גדול, כי אתה מזכיר אותו בראש השנה... אז למה כאן, בבניית בית המקדש, הזכות של רחל היא זאת שעומדת?

התשובה לכך היא פשוטה - כי בית המקדש חרב בגלל עבודה זרה, ועבודה זרה הוא המקום שהקב"ה הוא א-ל קנא!

אומרת רחל - ריבונו של עולם, אני שהנני בשר ודם לא קנאתי לצרה שלי, למה אתה מקנא??

אמר הקב"ה - בשבילך רחל, בטענה הזאת, אני מחזיר בנים למקומם! זאת טענה!

אישה שקרוצה ממידת הקנאה, נטרלה עצמה ממידת הקנאה. זאת האישה שבזכותה יבנה בית המקדש!

לאחר היסוד הזה, נוכל עכשיו להבין דבר נפלא:

אומר הספר מעדני שמואל - בשעה שמגיע יעקב אבינו לארץ ישראל... בכניסתו לארץ ישראל, מתה רחל אמנו ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל. למה דוקא בכניסה לארץ ישראל היא מתה? לא יכלה למות בחן? לא יכלה למות אחרי שכבר גרים כאן כמה חודשים?!

אומר הרמב"ן את התשובה (פרשת ויחי) - האבות הקדושים שמרו בא"י את כל התורה כולה, לכן יעקב לא יכל להיות נשוי לשתי אחיות. רחל אמנו מסרה את הסימנים לאחותה. אחותה היתה הראשונה שנשאה ליעקב. רחל אמנו היא האישה השניה שנשאת ליעקב.

אם נכנסים לא"י, מי האשה הראשונה שצריכה למות?

האישה השניה. מי שנכנס שני הוא מת ראשון. לכן נפטרה רחל בכניסה לארץ ישראל.

יוצא, שכתוצאה ממסירת הסימנים, כי עשתה חסד עם אחותה, רחל אמנו מתה!

עשיתי טובה לאחותי, נתתי לה את הסימנים ואני משלמת בחיים שלי!??

אומר הקב"ה - תקבור אותה בדרך וזה יהיה הסמל שבזכות האישה הזאת תבוא הגאולה! אישה שמסרה את עצמה, מתוך ידיעה, שיתכן שהיא תמות כשיכנסו לארץ ישראל, ואעפ"י כן היא מסרה לה את הסימנים!

היא מסרה לה את הסימנים מתוך ידיעה, שהכל שווה, בשביל שאחותה לא תצא לבושה ולחרפה. הכל שווה!

אישה שעד כדי כך נטולת קנאה, זאת האישה שבזכותה, אומר הקב"ה, אני מחזיר בנים למקומם.

מאז רחל אמנו, היה עוד אדם אחד שעשה את אותו מעשה, ולמד מרחל אמנו.

נקרא את הדברים וננסה להבין, אבל רק עוד דבר אחד:

בע"ה במוצ"ש הקרוב, יזכנו הקב"ה לעשות ברכת הלבנה...

מה אנחנו אומרים בברכת הלבנה?

וְיִהְיֶה רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵי לְמִלַּאת פְּגִימַת הַלְבָּנָה וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם מַעוֹט. וְיִהְיֶה אֹר הַלְבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְכְאוֹר שְׁבַע יְמֵי בְּרָאשִׁית כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה קֹדֶם מַעוֹטָה. שְׁנֵאֲמַר אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים: וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכְּתוּב וּבִקְשׁוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וְאֶת דְּוִיד מֶלֶכָם. אָמֵן.

זה די דומה למה שאומרים בני עדות ספרד...

למה מזכירים את דוד המלך כאן ולא בקידוש שבת?

כשרואים את הירח מזכירים בדוד המלך? לא מגיע לו שיזכירו אותו בשבת בבוקר?

איך הגיע דוד המלך לירח?? ©

רבותי. בואו נראה איך הוא הגיע:

היו שני חברים טובים, קראו להם דוד ויהונתן.

יהונתן היה בנו של שאול, שהיה המלך הראשון של ישראל.

שאול שייך לשבט בנימין. שאול שייך לרחל אמנו. שאול התמנה למלך על ישראל, אין גדול משאול!

אומר יהונתן לדוד - אחי, דע לך, אני לא הולך להיות מלך, למרות שאבא שלי מלך. אתה תהיה מלך ואני אהיה לך למשנה, וגם הודעתי לאבא שלי על זה!

בן-אדם יש לו מלוכה, זה מלך על ישראל, זה לא מלך של זמביה! ☺

מלך ישראל, כל ההשפעה שיש לו זה מאת הבורא יתברך!

יהונתן, יש לו תכונות של מלוכה, מגיע לו להיות מלך, והוא אומר "אני לא יהיה מלך, אתה תהיה"

יהונתן נפטר ודוד מספיד אותו. מה הוא אומר ???

{שמואל ב' - א, כז} צַר לִי עֲלֶיךָ אֲחִי יְהוֹנָתָן נִעְמָתְ לִי מֵאֵד נִפְלְאָתָה אֲהַבְתָּךְ לִי מֵאֲהַבַת נָשִׁים, מה הוא אומר לו?

אומר דוד - אדוני יהונתן, אין דבר כזה שאדם שיש לו מלכות בידיים, הוא נותן את זה לחברו, על מגש של כסף. אין דבר כזה! אתה מלך... ונתת לי את המלוכה שלך על מגש של כסף... מאיפה יש לך את המידה הזאת ???

אני יגיד לך מאיפה יש לך את זה...

נִפְלְאָתָה אֲהַבְתָּךְ לִי אם היה דבר כזה אצלך, זה מֵאֲהַבַת נָשִׁים...

אומר הרמ"ע מפאנו - זה בא מאהבה, שאהבה רחל אמנו את לאה ומסרה לה את הסימנים...

האמא שלך, רחל, מסרה את הסימנים לאמא שלי, לאה, ובכך אפשרה את החתונה!

אתה צאצא של רחל אמנו, אתה משבט בנימין, אתה הולך ומוסר לי את המלכות! נִפְלְאָתָה אֲהַבְתָּךְ לִי מֵאֲהַבַת נָשִׁים...

הראשון שקינא, היה הירח, ועשו אותו קטן יותר...

בזמן שיבוא משיח צדקנו, לא תהיה יותר קנאה בעולם... כל הקנאה תנותב רק לדבר אחד - ל'קנאת סופרים תרבה חכמה', כמו שכותב ישעיהו הנביא, שיהודה לא יקנא לישראל וישראל לא יקנא ליהודה, כולם יהיו לעץ אחד. לא תהיה יותר קנאה! מתי ??

כשיבוא משיח!

כשיבוא משיח, אז תבוא השלמות!

אתה עומד ליד הירח, ואומר - ויהי רצון מלפניך ה' אֱלֹהֵי וְאֵלֶיךָ אֲבוֹתֵי לְמִלְאֵת פְּגִימַת הַלְבָּנָה וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוֹם מַעוֹט. וְיִהְיֶה אֹר הַלְבָּנָה כְּאֹר הַחֲמָה יִחְזֹר בַּחֲזָרָה לְשׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים... כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה קֹדֶם מַעוֹטָה... וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכְּתוּב תִּהְיֶה רֶק קִנְאָה מִסּוּג אֶחָד וּבִקְשׁוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם קִנְאָת סוֹפְרִים וְאֵת דְּוִיד מֶלֶכָם תִּגְיֶה הַמְּלוּכָה שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקָנוּ...

אתה עומד מול הירח ואומר "דוד מלך ישראל חי וקיים"... למה ???

כי היסוד שדוד קיבל את המלוכה מיהונתן, ינק מהשורש של השלמות, שנתבו את הקנאה לדבר אחד, ל'קנאת סופרים תרבה חכמה'!

זה היסוד הנפלא, של פרשת השבוע שלנו...

אם נדע את הזכות העצומה של רחל, שהגאולה השלמה תהיה בזכותה... "בשבילך רחל, אני משיב בנים לביתם"... למה ??
"כי לא קינאתי באחותי ומסרתי לה את הסימנים"...

ריבונו של עולם, תן בנו, שנראה כל אחד ואחד מעלת חברנו ולא חסרונם. לא נקנא אחד בשני.

נזכה כולנו לבנין בית הבחירה במהרה בימינו אמן ואמן !!!

